

værd at få drøftet den holdning, for den åbner jo vidtrækkende perspektiver.

Meningen er åbenbart, at når det gælder sikkerhedspolitik, så skal nogle ganske få topfolk have samme prærogativ som fortidens enevoldskonger, ret til at manøvrere, som de finder det nødvendigt, til at bryde forfatningen – for det var, hvad H.C. Hansen gjorde – fortie og lyve og føre befolkningen bag lyset.

Vi ville have handlet på samme måde i hans sted, siger man, fordi det tjener en højere sag, sikkerhedens interesse. Der er bare ét problem, ét problem. Vi har ikke mere enevælde. Den blev afskaffet i 1849. Uden at han ville det, kom en anonym embedsmand med en udtalelse til Politiken den 26. januar til at udtrykke det på følgende måde: Han syntes, det var i orden med atomoprustning og Grønland, det gik han helt ind for, men – og så kommer det: »Det eneste problem er, at politikerne har foregivet noget andet over for befolkningen.« Ja, de politikere!

I enevældens tid var det ikke så slemt, for fyrsten stod kun til regnskab over for Vor Herre, men de tider er jo forbi. Uden folkets tillid til vores system kan det ikke fungere.

Jeg er ikke naiv. Jeg plæderer ikke for total åbenhed i sikkerheds- og udenrigspolitik. Men hvis der lyves i helt livsvigtige, helt principielle og grundlæggende spørgsmål, og det så oven i købet bagefter udråbes til en fortjenstfuld handling, så undergraver man den tillid til beslutningstagerne, som er forudsætningen for, at det repræsentative demokrati kan fungere. Og den eneste modgift er at få hele det faktiske begivenhedsforløb frem i lyset.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

I hr. Gert Petersens indlæg – som jeg i øvrigt synes var et godt indlæg – indsneg der sig en enkelt fejl. Der indsneg sig den fejl, at Socialdemokratiet blev fremstillet, som om vi ville forhindre en dansk undersøgelse efter 1968. Det er slet ikke på tale. Socialdemokratiet ser meget gerne, at forskerne undersøger alt, hvad der overhovedet kan undersøges efter 1968.

Det, vi har lidt svært ved at se, er, hvilken forskel det skulle gøre, om det er regeringen, der officielt anmoder om en undersøgelse, eller forskerne blot går i gang. Så vi er naturligvis helt indstillet på, at så meget som muligt skal undersøges også efter 1968.

(Kort bemærkning).

Gert Petersen (SF):

Det gør naturligvis en forskel, om det er regeringen og Folketinget med den autoritet, som står bag ved, som opfordrer til undersøgelsen, eller om det er nogle private forskere – udmærkede mennesker – der på eget initiativ går i gang med det. Det første er der betydelig mere autoritet omkring.

Og det giver mig så anledning til en bemærkning til noget, der er sagt tidligere under debatten – jeg tror også af udenrigsministeren – nemlig, at det ikke er almindeligt, at regeringen iværksætter undersøgelser. Det er, tror jeg, ikke helt korrekt.

Jeg mener, at måske især SNU – DUPI er jo et ret nyt foretagende – fik en række opgaver om ikke fra regeringen så i hvert fald fra Folketinget og forskellige folketingsudvalg, fra Det Sikkerhedspolitiske Udvalg, som eksisterede tidligere, om mindretalsproblemer, ja, ikke bare mindretalsproblemer, men også om den sikkerhedspolitiske situation i Europa for en 3-4 år siden, hvor der kom lange redegørelser fra SNU, altså Statens Nedrustningsudvalg, dengang det eksisterede, og DUPI er jo arvtager efter SNU.

Der er intet usædvanligt i, at regering og/eller Folketing eller Folketingets udvalg nu opfordrer DUPI til at foretage sådanne undersøgelser. Og det, der er problemet, hr. Ove Fich, og som står hen som et mysterium, der giver anledning til mistanke, er, at grænsen for DUPI-undersøgelsen blev sat i 1968.

Man kunne lige så godt, da det kommissorium blev udarbejdet, have holdt en åben grænse op til 1992. Hvorfor gjorde man ikke det? Det er det mysterium, vi graver i, og det er derfor, da man ikke gjorde det, at vi så synes, man må iværksætte en ny undersøgelse.

Jørgen Estrup (RV):

Selv om forespørgslen ikke decideret handler om DUPI's rapport, så er det jo unægtelig lejligheden til at give den velfortjente ros til DUPI's første store værk, som jeg både synes er meget god og seriøs forskning, som giver et historisk perspektiv på en vigtig periode, og som unægtelig også er spændende læsning. Og det kan jeg med en vis baggrund sige ikke gælder om al universitetsforskning.

Jeg synes samtidig godt, at jeg vil kvittere for, at DUPI faktisk har været med til at starte en debat, som jeg tror vi har utrolig meget brug for i Danmark, nemlig debatten om det miljø og de